

nocení Němců v Československé republice usídlených s Němci v Německé říši. Při poukazu na výpověď svědka P. má zřejmě na mysli i jeho údaj, že, když stěžovatele žádal, aby obraz odstranil, stěžovatel prohlásil, že si tam pověsí ještě více obrazů Hitlerových.

Více lidí pobuřuje (§ 14, čís. 1 zák. na ochr. rep.) i ten, kdo věc, která svým vzhledem (povahou) pobuřuje, postupně sděluje nebo činí pozorovatelnou více osobám, byť i nebyly zároveň přítomny. Pověsil-li stěžovatel obraz Hitlerův v kuchyni, do které podle zjištění rozsudku skutečně přišli a obraz viděli (kromě členů rodiny stěžovatelovy) cizí lidé H. a G. se ženou, P. a P-ová, je nepochybné, že čin byl v souzeném případě spáchán třeba ne »před více lidmi« jak stojí v rozsudku, přece pobuřováním »více lidí« po rozumu § 14, čís. 1, al. 3 zák. na ochr. rep. To by již stačilo ke skutkové podstatě podle § 14 čís. 1 cit. zák., i kdyby ani nebylo ještě dalšího zjištění rozsudku, že stěžovatel nemohl přece zabrániti, aby do kuchyně nevstupovali a obraz neviděli i další osoby, jako poštovní poslové, veřejní poslové, podomní obchodníci, žebráci a pod.

Že i okolnost, že tyto osoby mohly do místnosti vstoupiti a obraz spatřiti, stačí pro pojem veřejnosti ve smyslu § 14, čís. 1 zák. na ochr. rep., vyplývá ze čtvrtého odstavce důvodů rozh. č. 5382 Sb. n. s., které rozsudek nesprávně nevykládá.

Je sice pravda, že napadený rozsudek výslovně nezjišťuje, že oslava Hitlerova vyvěšením jeho obrazu byla v konkrétním případě ve vztahu k územnímu programu strany Hitlerovy (č. 5004 Sb. n. s.); než rozsudek tuto okolnost zřejmě předpokládá, jak zřejmo z konce jeho důvodů. Zdůrazňuje-li tu rozsudek, že obžalovaný, který sám říká, že je ctitelem Hitlerovým a tudíž se Hitlerem blíže zabýval, zná jeho program, pokud jde o sjednocení všech Němců v německé říši (pokud je tedy namířen proti ústavní jednotnosti našeho státu), a vyzvedá, že obžalovaný věděl, že tato okolnost je i jiným lidem všeobecně známa, a že se při pohledu na obraz říšského kancléře vzbudí v divácích představa o onom bodu programu, a že takto budou pobuřování ve smyslu § 14, čís. 1 zák. na ochr. rep.; uvádí-li na konci, že obžalovaný musel počítati s tím, že i jiní lidé obraz uvidí (a tedy vzbudí se u nich představa onoho programu); a říká-li rozsudek posléze, že obžalovaný zřejmě tomu chtěl, je nepochybné, že rozsudek má na mysli, že obžalovaný chtěl, aby diváci při pohledu na obraz onu představu programu měli, čímž je dán vztah vyvěšení obrazu k onomu územnímu cíli Hitlerovy strany.

Čís. 5708.

Pojem »veřejného úředníka« v smysle §§ 393, 394, 461 tr. zák.

Verejným úradníkom v smysle § 461 tr. zák. je i ten, kto nie je vo verejnoprávnom pomere podľa služebnej pragmatiky, koná však z príkazu a poverenia príslušnej vrchnosti úkony verejného úradníka.

K pojmu »nepravý klúč« v smysle § 336, čís. 4 tr. zák.

Skutková podstata zločinu krádeže, kvalifikovanej podľa § 336, čís. 9 tr. zák.

Prečin podľa § 473 tr. zák., spáchaný dozorcami väzníkov na osobe, ktorá si už odpykala trest na slobode, ale neopustila ešte budovu väznice.

Vecný súbeh prečinov podľa § 249 a § 475 tr. zák., spáchaných dozorcami väzníkov voči uväzneným ženám.

(Rozh. zo dňa 8. októbra 1936, Zm III 398/36.)

Zpomedzi radu trestných činov, z ktorých vinila obžaloba obžalovaného O. Z., boli pri vybavení zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, obžalovaného a jeho obhájcu do rozsudku vrchného súdu predmetom uvažovania tieto skutky:

Obžalovaný O. Z., výpomocný súdny zriadenec, prijatý a zamestnaný za dennú mzdu, bol svojím nadriadeným prezídiom pridelený službou k okresnému súdu a poverený mimo iného tiež dozorom nad väzňami. V tomto postavení obžalovaný:

1. odcudzil postupne erárne uhlie a drevo v hodnote asi 300 Kč; prístup k nemu si zjednal používaním náhradného kľúča ku skladišti, ktorý si dal zhotoviť v dobe, kedy sa pôvodný úradný kľúč stratil, a ktorý si ponechal pre svoju potrebu i pozdejšie, keď bol pôvodný kľúč zas nájdený. Prvý súd kvalifikoval tento čin obžalovaného za zločin krádeže podľa §§ 333, 336, č. 9 tr. zák.; na kvalifikáciu tiež podľa § 336, čís. 4 tr. zák. neuznal s odôvodnením, že obžalovaný mohol onen náhradný kľúč právom pokladať za svoje vlastníctvo a že ho neľze označiť za kľúč »nepravý«. Odvolací súd však shodne s obžalobou kvalifikoval tento čin obžalovaného za zločin i podľa § 336, čís. 4 tr. zák. Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného a jeho obhájcu, napadajúcu obe tieto zločinné kvalifikácie ako právne mylné, zčasti odmietol, zčasti zamietol.

2. Obžalovaný v listine o výkone trestu a v základnej knihe väzníkov proti pravde zapísal a svojím podpisom potvrdil, že si väzeň P. riadne odpykal prisúdený mu trest na slobode, hoci ho obžalovaný neoprávnene prepustil z trestu o dva dni drier. Prvý súd uznal za to obžalovaného vinným zločinom podľa § 478, odst. 2 tr. zák.; odvolací súd však kvalifikoval čin ten za zločin podľa § 394 tr. zák. Najvyšší súd zamietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného a jeho obhájcu, dovodujúcu, že obžalovaný nespáchal čin ako verejný úradník.

3. Keď si väzeň Š. Č. odpykal trest na slobode a mal ísť domov, obvinil ho obžalovaný z krádeže úradného papieru a vyzval ho, aby s ním išiel k sudcovi cieľom výsluchu; cestou nafackal a pobil Š. Č-u. Prvý súd odsúdil obžalovaného za tento čin pre prečin podľa § 473 tr. zák.; odvolací súd však sprostil obžalovaného v tomto bode obžaloby s odôvodnením, že v dobe, kedy obžalovaný čin spáchal, Š. Č. nebol už väzňom a preto obžalovaný nevykonával voči nemu svoj úrad; spôsobil mu vraj najvyš len ľahké poškodenie tela, pre ktoré však neľze

obžalovaného stíhať. Najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, zrušil rozsudok odvolacieho súdu v tejto sprostujúcej časti a uznal obžalovaného vinným súhlasne ako súd prvej stolice.

4. Obžalovaný obnažil pred uväznenými ženami svoj stoporený pohľadný úd, vykonal pred nimi malú potrebu, ohmatával väzenkyne, v noci vošiel len v spodnom prádle do ich cely, ľahol si medzi ne a obťažoval ich. Tieto činy obžalovaného kvalifikovali oba sudy nižších stolíc ako prečin podľa § 475 tr. zák. Najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. zrušil v tejto časti oba nižšie rozsudky a podradil túto trestnú činnosť obžalovaného i ustanoveniu § 249 tr. zák.

K otázkam tuto naznačeným uviedol najvyšší súd

v d ô v o d o c h

svojho rozhodnutia:

(K čís. 1.) Pokiaľ sťažovatelia napádajú rozsudok súdu druhej stolice z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. po zákone tvrdeniami, že pri krádeži spáchanej obžalovaným nebolo použité nepravého kľúča a že náhradný kľúč není takým kľúčom, ďalej, že obžalovaný nespáchal krádež jako verejný úradník zneužiac svojho úradného postavenia, keďže bol len výpomocným zariadencom okresného súdu, a z týchto dôvodov domáhajú sa pominutia kvalifikácie činu obžalovaného podľa § 336, čís. 4 a 9 tr. z., je zmätočná sťažnosť bezzákladná.

Nižšie sudy zo zistených skutočností na základe spisov okresného súdu v M. a vrchného súdu v B. a výpovedi prednostu okresného súdu správne dovodily, že obžalovaný, ačkoľvek nebol vo verejnoprávnom pomere verejných úradníkov podliehajúcich služebnej pragmatike, na základe poverenia a príkazu, daného príslušnou vrchnosťou, konal funkcie verejného úradníka, za čo mal nárok na dennú mzdu a hľadiac na toto správne považovali obžalovaného za verejného úradníka v smysle § 461 tr. z.

Podľa stálej súdnej praxi môže byť krádež kvalifikovaná podľa § 336, čís. 9 tr. z., keď je spáchaná osobou považovanou v smysle § 461 tr. z. za verejného úradníka, ktorý zneužije pri tom svoje úradné postavenie a odcudzená vec není sverená správe pachateľa; lichá je preto i tá námietka sťažovateľov, že sa ustanovenie § 461 tr. z. nevzťahuje na kvalifikáciu krádeže podľa § 336, čís. 9 tr. z. Práve úradné postavenie obžalovaného umožnilo mu spáchanie krádeže. Není oprávnená ani výtku sťažovateľov, že v súdenom prípade nemala byť krádež obžalovaným spáchaná kvalifikovaná i podľa § 336, čís. 4 tr. z.

Z toho, že obžalovaný, keď našiel pôvodný úradný kľúč od pivnice, v ktorej bolo uhlie, a uložil ho na nariadenie súdneho kancelárskeho asistenta L. u neho a ponechal si druhý, totiž náhradný kľúč alumíniový a tohoto tajne používal k odcudzovaniu kuriva, správne dovodil odvolací súd, že obžalovaný spáchal krádeže pomocou nepravého kľúča. Pod nepravým kľúčom totiž je rozumieť každý kľúč, ktorý bol objed-

naný neoprávneným činiteľom k otváraníu zámku a je ním preto i kľúč náhradný, používaný za pôvodný kľúč stratený, od doby, keď sa najde pôvodný kľúč, pokiaľ tým stráca náhradný kľúč svoj pravý účel. Neodovzdal-li teda obžalovaný súdnemu kancelárskemu asistentovi L. i náhradný kľúč a používal ho k otváraníu dverí za účelom krádeže b e z v e d o m i a a proti vôli toho, kto chcel mať veci pod uzáverom, spáchal krádež kvalifikovanú i podľa § 336, čís. 4 tr. z.

(K čís. 2.) Konečne bezpodstatná je i tá časť zmätočnej sťažnosti obžalovaného a jeho obhájcu, uplatňujúca dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. námietskou, že vrchný súd mylne zistil, že obžalovaný bol verejným úradníkom a jako taký spáchal inkriminovaný trestný čin, a že mylne kvalifikoval jeho čin podľa § 394 tr. z., keďže o verejnom úradníkovi možno hovoriť len vtedy, jestliže tento má nejakú úradnú pôsobnosť a že vraj pojem verejného úradníka, jakého má na mysli ustanovenie §§ 393, 394 tr. z., nekryje sa s pojmom tohoto, jako je uvedený v § 461 tr. z., lebo §§ 393 a 394 tr. z. rozoznávajú okrem verejného úradníka i verejného notára, čím vraj dávajú na javo, že pod pojmom verejného úradníka rozumia niečo iného, než ustanovenie § 461 tr. z.

To, že obžalovaný bol v smysle § 394 tr. z. verejným úradníkom, správne dovodily nižšie súdy zo zistených skutočností, jako je to už vyššie pri krádeži uvedené. K tomu sa dodáva, že pojem verejného úradníka pre celý trestný zákon, pokiaľ jeho jednotlivé predpisy nemajú zvláštneho ustanovenia, obsahuje § 461 tr. z., ktorý pojem §§ 393 a 394 tr. z. len rozširujú i na zmenkového notára, vzťahujúc i na neho predpis týchto §§, jako na verejného úradníka. Z toho však neplynie, že by verejným úradníkom, jakého má na mysli ustanovenie §§ 393, 394 tr. z., bolo rozumieť iného, než toho, koho za verejného úradníka považuje predpis § 461 tr. z., jako sa to mylne domnievajú sťažovatelia. Keď obžaloba tvrdí, že obžalovaný proti pravde učinil zápis do listiny o výkone trestu, spadal sem aj zápis o výkone trestu v trestnom spise s vlastnoručným podpisom obžalovaného aj zápis do základnej knihy väzňov a nesprávna je námietka, že druhý z týchto zápisov nebol pojatý do obžaloby, alebo že prvý z týchto zápisov nespadal do oboru pôsobnosti obžalovaného.

Hľadiac na horeuvedené bola bezzákladná časť zmätočnej sťažnosti obžalovaného a jeho obhájcu zamietnutá podľa odst. 1 § 36 por. nov.

(K čís. 3. a 4.) Naproti tomu nelze odopreť oprávnenie zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, uplatňujúcej dôvod zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 a) tr. p., v časti, pokiaľ s ňou generálna prokuratúra súhlasila, a domáhajúcej sa odsúdenia obžalovaného i pre prečin podľa § 473 tr. z. a zmätočnej sťažnosti podľa § 385, čís. 1 b) tr. p., domáhajúcej sa kvalifikácie činu obžalovaného i jako prečinu podľa § 249 tr. z.

Pokiaľ sa týka prečinu podľa § 473 tr. z., prijaly nižšie súdy za zistené, že obžalovaný prišiel ku Š. Č., keď tento po odpykaní trestu mal ísť domov, obvinil ho, že odcudzil nejaký úradný papier, a vyzval ho, aby sa odobral k výsluchu k sudcovi B. Potom išiel s ním na prvé

poschodie, kde ho ždúril až Š. Č. padol na zem a podľa zistenia prvostupňového súdu ho i vyfackal.

Z týchto zistených skutočností dovodil odvolací súd, že v dobe, keď obžalovaný Š. Č. ždúril, nebol tento už väzňom a nevykonával preto obžalovaný voči nemu už svoj úrad dozorca väzňov.

Tomuto názoru odvolacieho súdu neľze prisvedčiť. Je síce pravda, že v dobe, keď sa čin stal, Š. Č. odpykal už trest a mal ísť domov, avšak je zistené odvolacím súdom i to, že obžalovaný predtým než Š. Č. odišiel domov, obvinil ho z krádeže úradného papiera, vyzval ho, aby išiel k výsluchu k sudcovi, išiel s ním na poschodie a tam čin vykonal. Z tohto posledne uvedeného je zrejmé, že obžalovaný postupoval voči Š. Č., ktorý ešte neopustil budovu okresného súdu, jako verejný úradník úradne, a nie ako osoba súkromná a ublížiac mu pri tom skutkom spáchal prečin podľa § 473 tr. z. Ublíženie skutkom verejným úradníkom pri vykonávaní jeho úradu vyčerpáva totiž skutkovú podstatu prečinu zneužitia úradnej moci.

Neľze však súhlasiť s názorom nižších súdov ani dotyčne kvalifikácie činu obžalovaného uvedeného pod bodom VII prvostupňového rozsudku len ako prečinu podľa § 475 tr. z.

Súdy prvej a druhej stolice zistily, že obžalovaný jednak nezisteneho dňa v roku 1933 pred ženami, ktoré odpykávaly trest, vystrkával obnažený stoporený pohlavný úd a vykonával pred nimi malú potrebu a jednak pred väzňami ohmatával väzenkyne. Zistily tiež, že raz v noci len v spodnom prádle vošiel do ženskej cely, tam si medzi väzenkyne ľahol a ich ohmatával.

Táto činnosť obžalovaného skladá sa správne z dvoch častí: jednak z verejného vykonania činu urážajúceho stud (vykonanie telesnej potreby v prítomnosti viac osôb) a jednak z činnosti vykonanej proti povinnosti verejného úradníka a z prinútenia niekoho proti právu niečo trpeť (ľahnutie si medzi väzenkyne v spodnom prádle v noci a ohmatávanie ich) a neľze preto tvrdiť, že by bol obžalovaný jedným činom porušil niekoľko ustanovení zákona, jako sa to mylne domnievajú nižšie súdy, a že by bol daný len súbeh trestných zákonov podľa § 95 tr. z., ale jestvuje tu súbeh trestných činov podľa § 96 tr. z., a to prečinu podľa § 475 tr. z. a prečinu podľa § 249 tr. z.

Hľadiac na horeuvedené mylil sa odvolací súd, keď v konaní obžalovaného, uvedenom ad III. prvostupňového rozsudku nespoznal skutkovú podstatu žalovaného trestného činu a zaviniť tak zmätok podľa § 385, čís. 1 a) tr. p. Taktiež mylily sa oba nižšie súdy, keď kvalifikovaly čin obžalovaného, uvedený pod bodom VII. prvostupňového rozsudku, len ako prečin podľa § 475 tr. z., čím zaviniť zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p.

Čís. 5709.

Nejde o neodvratnou prekážku podle § 427, odst. 3 tr. ř., byla-li příslušníku jazykové menšiny doručena obsílka k hlavnímu přelíčení jen